Landsbanki Føroya
GOVERNMENTAL BANK

UPPRIT

8. APRÍL 2010

FÍGGJARPOLITISK SKULDARHUGTØK

Í frágreiðingum frá ávikavist landsbankanum og búskaparráðnum hevur verið víst á, at tørvur er á fíggjarpolitiskum málsetningum. Ítøkiliga hevur verið víst á fíggjarpolitiskan høvuðsmálsetning, ið sigur, at skuldin hjá landi og kommunum undir einum á ongum sinni eigur at gerast størri enn upphædd, ið svarar til 40% av bruttotjóðarúrtøkuni.

Ógreiða tykist vera um skuldarhugtøk í sambandi við umrøðuna av fíggjarlógarkarmi fyri 2011 við tilhoyrandi inntøku- og útreiðslumetingum fyri árini fram til og við 2015. Roynt verður tí í hesum riti í stuttum at greiða frá skuldarhugtøkum av týdningi fyri fíggjarpolitikkin.

Skuldarhugtakið, sum búskaparráðið hevur hildið seg til í várfrágreiðing síni fyri 2010, er sett saman av bruttoskuld hjá landskassanum og kommunum, frádrigin gjaldføri í landsbankanum og peningastovnum. Her er talan um allýsing, sum minnir nógv um hugtakið "statsgæld", sum hevur verið nýtt í sambandi við danskan fíggjarpolitikk. Sambært hesum skuldarmáti, verða innlán hjá statinum í Danmarks Nationbank drigin frá bruttoskuldini.

Í talvuni niðanfyri, er gongdin í bruttoskuldini hjá landskassanum frádrigin gjaldføri í landsbankanum v.m. lýst í linju XI og XII. Skuldin í linju XI fyri 2011 verður her roknað sum skuld ultimo 2010 samantald við RLÚ fyri 2011. Tilsvarandi verður gjørt fyri fylgjandi ár. Í talvuni eru tøl viðvíkjandi BTÚ fram til og við 2008 tey, ið Hagstovan hevur gjørt upp. Tølini fyri árini 2009-2011 eru úr búskaparmyndli landsbankans, meðan tølini fyri 2012-2015 eru tey, ið Fíggjarmálaráðið hevur framskrivað (sí linju XIV).

Linja XII vísir, at skuldin hjá landskassanum frádrigin gjaldføri í landsbankanum v.m. veksur úr 20% í mun til BTÚ í 2010 til 35% í mun til BTÚ í 2015. Givið, at ætlaði tiltøk verða framd, og at framskrivingarfortreytir annars halda, er líkt til, at tað kann eydnast landskassanum at halda seg røttu megin skuldarhámarkið uppá 40% av BTÚ í nevnda tíðarskeiði. Her skal tó havast í huga, at skuldin hjá kommunala geiranum eisini eigur at verða tald við.

Vert er at leggja til merkis, at landsstýrið í metingum sínum letur skattastrýstið frá landskassanum minka frá 31,3% í mun til BTÚ í 2010 niður í 30,2% í mun til BTÚ í 2015 (sí linju VIII). Um inntøkurnar í framskrivingini (linja V) vóru gjørdar við óbroyttum skattatrýsti upp á 31,3%, vildi hallið í 2015 svarað til 1,9% av BTÚ heldur enn 2,9% av BTÚ, sum framskrivingin hjá landsstýrinum hevur við sær, og sum framgongur av linju VII í talvuni niðanfyri.

Mest nýtta skuldarhugtakið í dag um okkara leiðir, er tað, sum er galdandi í sambandi við búskaparliga og monetera samstarvið innan ES. Her verður bruttoskuldin hjá øllum tí almenna geiranum tald saman/konsoliderað. Innistandandi hjá tí almenna í sentralbankum og onnur likvid ogn verður ikki mótroknað skuldini.

Til ber at rokna seg til skuldarhámark eftir ES-leisti við at økja skuldarhámarkið, sum Búskaparráðið hevur víst á, úr 40% av BTÚ upp í 55% av BTÚ. Økingin svarar til vavið á gjaldførisgoymsluni, sum landið skal hava tøka í landsbankanum, og sum í minsta lagi eigur at svara til 15% av BTÚ.

Linja IX og X í talvuni niðanfyri vísa á leið gongdina fyri landskassan, um ES-skuldarhugtak varð nýtt. Her sæst, at skuldin við givnu fortreytunum í 2015 er økt upp í 50% í mun til BTÚ.

Skuldarhugtøkini omanfyri lýst, snúgva seg um sonevnda beinleiðis skuld. Tey eru lutfalsliga einføld og hóska seg vanliga væl til fíggjarpolitiskar málssetningar. Professionellir íleggjarar og ratingstovnar leggja tó mangan stóran dent á at lýsa skuld í breiðari høpi. Her verður serliga

hugsað um óbeinleiðis skuld, sum m.a. fevnir um framtíðar eftirlønarskyldur hjá tí almenna og veðhaldsskyldur.

	Játtanarslag	2005	2006	2007	2008	2009	FL 2010	Ætlan 2011	Ætlan 2012	Ætlan 2013	Ætlan 2014	Ætlan 2015
I	Rakstrarjáttan	2.088	2.194	2.387	2.620	2.647	2.817	2.842	2.876	2.939	2.958	2.994
II	Løgujáttan	201	268	292	232	184	181	188	225	224	225	225
III	Lógarbundin játtan	1.196	1.190	1.239	1.396	1.524	1.556	1.516	1.546	1.591	1.634	1.685
IV	Stuðulsjáttan	184	198	-1.157	536	194	184	190	152	137	131	131
V	Inntøkur (§ 20)	-3.457	-4.523	-4.205	-4.153	-3.862	-3.958	-4.092	-4.165	-4.312	-4.451	-4.596
VI	RLÚ(2)	211	-674	-1.443	630	688	780	645	634	579	498	439
VII	RLÚ(2)/BTÚ	-2,0	5,8	11,6	-5,1	-5,6	-6,2	-4,9	-4,7	-4,1	-3,4	-2,9
VIII	Inntøkur (§20) / BTÚ	-33,3	-38,6	-33,9	-33,8	-31,6	-31,3	-31,2	-30,8	-30,7	-30,4	-30,2
IX	Skuld	4.209	3.317	3.379	3.590	3.902	4.458	5.175	5.868	6.528	7.110	7.637
X	Skuld/BTÚ í %	41	28	27	29	32	35	39	43	46	49	50
XI	Skuld frádrigin gjaldføri	2.512	1.831	613	1.082	1.780	2.560	3.205	3.839	4.418	4.916	5.355
XII	Skuld frádr. gjaldf./BTÚ í %	24	16	5	9	15	20	24	28	31	34	35
XIII	BTÚ	10.380	11.716	12.402	12.301	12.240	12.650	13.130	13.524	14.065	14.627	15.213
XIV	BTÚ: nom. vøkstur í %	2,9	12,9	5,9	-0,8	-0,5	3,3	3,8	3,0	4,0	4,0	4,0

Landsbanki Føroya

GOVERNMENTAL BANK

Landsbanki Føroya | Yviri við Strond 15 | P.O.Box 229 | FO-110 Tórshavn | Faroe Islands | Tel. +298 350300 | Fax +298 350301
www.landsbankin.fo | landsbankin@landsbankin.fo | VTal: 382809